

Forfatter: Falster, Christian

Titel: Udrag fra LÆRDOMS LYSTGAARD ELLER ADSKILLIGE DISCURSER FØRSTE PART

Citation: Falster, Christian: "Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor", i Falster, Christian: *Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor*, udg. af JØRGEN OLRIK , 1919-20, s. 41. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-falster01-shoot-idm140591135609984/facsimile.pdf> (tilgået 19. juni 2021)

Anvendt udgave: Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor

nemiig tilbage paa *Enthusiasmum* eller *det naturlige Raseri*, endskønt du ej uden Grund har en Tanke om at en eller anden Gejsts Tjeneste stikker under (ligesom *Pythagoras*, der tillægger Luft-Gejster al *Spaadoms-Kunst* og *Propheti*²⁰⁾, hos *Diogenem Laërtium*²¹⁾ saa vel som hos vore egne Folkefærd, langt borte, oppe under selve Nordstjernen: *Lapperne*; hvad der er en velbekendt Sag²²⁾.

IX

DEMOCRITUS IMOD SADDUCÆERNE.

ENGANG da jeg stod med *Diogene Laërtio*²³⁾ i Hænderne — en Skribent, ved hvem jeg plejer at fornøje mig overmaade meget — blev jeg forrasket af en Ven, der udmærkede sig ved lærde Studier. Han kastede et Blik i Bogen, og da han saa, at det var *Democriti*²⁴⁾ Levned som jeg havde for Haanden, sagde han: »Sandelig, sandelig, hans Navn var vel værd, at hin flittige *Laërtius* havde anvendt mere Umage paa det; thi saa vidt som det er muligt at gætte af den om jeg saa maa sige skibbrudne *Democriti* søndersledne og adspaltede Skrifter, synes ingen af de Gamle at have filosofieret viseligere og artigere end han²⁵⁾. Dernæst holdt han en lang Tale og forkyndte, hvad *Epicurus*, *Cartesius*, *Jordanus Brunus* og andre skyldte *Democrito*²⁶⁾. Jeg fremførte derhos en Ting, som jeg forundrede mig over at saa vel *Laërtius* som *Menagius*²⁷⁾ havde for-

bigaaet, nemlig denne Philosophs mærkelige Vidnesbyrd mod *Sadducæerne om Opstandelsen*²⁸⁾. »Opstandelsen?« spurgte min Ven forundret; og da han øfskede at bekomme dette Vidnesbyrd, viste jeg ham *Plinium*, hin *Sadducæernes* mærkelige Efterkommer i Romer-Folket, hvis ugudelige Ord ere disse²⁹⁾: *Disse Ting henhøre til barnagtige Phantasier og ere Paafund af Dødelige, som ere begærlige efter aldrig at forgaa. Ligervis med den af Democrito forjættede Løgn og Sladder om at forvare Menneskenes Legemer, og om at komme til Live igen, han som ej selv har faaet Liv igen. Hvad Pokker er det for en Galenskab, at Livet igentages i Døden?* Efter at have igennemlæst Stedet svarede min Ven, at maa ske burde Philosophens Ord forstaas om Sjælens Udødelighed, hvilken *Plinius* beleer³⁰⁾, eller og sigtedes der med den *Løgn om at komme til Live* paa *Democriti* Ord til Kong *Darium*, da han var sorgfuld over sin Hustrus Død, hvilket *Julianus* anfører³¹⁾; thi der var næppelig Rum for *Opstandelsen* i *Democriti* Philosophi. Dertil svarede jeg: »Betænk Ordet *at komme til Live igen*, hvilket *Democritus* uden Tvivl paa *Græsk* har kaldt *ἀναβιώσασθαι*; det passer aldeles ikke paa den menneskelige Sjæl, som ej kan dø bort eller atter komme til Live. Betænk fremdeles de nærmeste forudgaaende Ord *om at forvare Menneskenes Legemer*; de lade dig ingenlunde i Tvivl om den sande Mening, som er *Opstandelsen*. Jeg forbigaar i Tavshed *Democriti* Ord til *Darium*, hvilket er alt for fremmed og fravendt fra den foreliggende Sag.« Nu spurgte

den anden: »Hvorfra har da Democritus dette My-sterium?» Jeg svarede: »Fra Magernes og Chal-dæernes Undervisning, hvilke han hørte og havde til Læremestere i Theologi og Astrologi, efter *Lærtii Vidnesbyrd*¹⁾; og nu var det justement Magernes Lære, at *Menneskene skulle komme til Live igen og være udødelige*, som *Theopompus* hjemler mig sammesteds i *Fortalen*²⁾. Min Ven blev ved: »Hvorfra havde da Magerne denne Lære?» »Uden Tvivl«, sagde jeg, »fra *Daniel*³⁾ og hans herlige *Vidnesbyrd om Opstandelsen*. Ja, jeg troer end-og, at Democritus har læst i selve *Daniel*; han var nemlig kyndig i det chaldæiske Maal, om hvilket han har skrevet en Bog, hvoraf alene Titelen er tilovers: *Chaldæisk Sprog*⁴⁾. Læg hertil at han ogsaa efterlod sig et *Skrift om de hellige Bøger i Babylon*⁵⁾, hvilket enhver lærd Mand uan-modet vilde igenløse af hin evindelige Forglem-melse og Tidens Overlast, hvis det kunde skaffes tilbage, koste hvad det maatte. Iøvrigt vil jeg ej dølgge, at *Clemens Alexandrinus*⁶⁾ lærer os, at ogsaa Chaldæernes første Mand, *Zoroaster*⁷⁾, førend Da-niels Tid (endskønt det ej staar noksom fast, paa hvilken Tid Zoroaster levede) troede Opstandel-sen; saa at Propheten for den Sags Skyld ogsaa kan have faaet denne Lærdom fra Magerne, af hvilke han nemlig skal være undervist og oplært, efter *Basilii den Stores Vidnesbyrd* i hans *Tale* om at læse Hedningenes Bøger⁸⁾: *Den vise Daniel siges at have i Babylon lært Chaldæernes Visdom og ved den Lejlighed at have lagt sig efter de hellige Lærdomme*.